

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političko glasilo UJU — Poverjeništvu Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din., za izposiljence 80 Din. Člani pov. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112.

Predpriprave za razstavo UJU v Beogradu.

Čimbolj se bliža šolsko leto svojem koncu, tembolj stopa v ospredje vprašanje predpriprav za razstavo, ki se bo vršila ob priliki jubilejne državne skupščine v Beogradu. Splošna navodila glede ureditve so bila že objavljena v »Učiteljskem Tovarišu«, vendar je potrebno spregovoriti nekaj načelnih besed o razstavi.

Namen te razstave je, pokazati našo narodno šolo kakršna je danes, a obenem je treba tudi predložiti napredek našega šolstva v zadnjih desetih letih. Ker pa je bilo šolstvo v Jugoslaviji do sprejetja novega zakona o narodnih šolah različno, zato se bo treba pri ureditvi razstave ozirati tudi na to, kakšni šolski zakon je bil veljaven v tem ali onem delu naše domovine. Da pa bo mogoče ustrezati temu načelu in da se bo moglo razstavo urediti na tak način, da se bodo ločili izdelki osemrazrednic od n. pr. štirirazrednic, je potrebno, da se upošteva to načelo že pri odpošiljanju in sortiranju šolarskih izdelkov. Ker pride za nas v poštev le šolstvo v Dravski banovini, ki je bilo kljub različnim veljavnim deželnim šolskim zakonom na isti višini, bo moral nuditi na razstavi oddelek ljubljanskega poverjeništvu enotno sliko. V dosegu te enotne slike bo treba upoštevati naslednja načela:

Vsaka šola naj si preskrbi sliko šolskega poslopja, v onih krajih, kjer je bilo v zadnjem času sezidano novo šolsko poslopje, pa naj si upravitelji nabavijo sliko starega in novega šolskega poslopja.

Za razstavo pridejo v poštev vsi pisni in risarski izdelki in tudi izdelki ročnih del. Deška in dekliška ročna dela pa morajo biti označena, ali so izdelana v zvezi z ostalim poukom, ali pa so se gojila kot poseben predmet. Razstaviti je treba tudi vse predmete, ki so jih izdelali otroci in ki so se uporabljali kot učila. Tudi učila, ki jih je izdelalo učiteljsko se morejo razstaviti. (Podrobna navedba vseh predmetov, ki pridejo v poštev za to razstavo, je razvidna itak iz članka v 36. številki »Učit. Tovariša«).

Pismini kakor tudi risarski izdelki naj nudijo sliko uspeha, doseženega v posameznem razredu. To se doseže s tem, da se pošljejo vsi izdelki enega učenca v enem šolskem letu, ali pa izdelki več učencev, vendar morajo biti sestavljeni tako, da nudijo sliko dela in uspeha v enem letu. — Vsak razred naj bi poslal samo po eden, ali največ dva izvoda vseh izdelkov. Eno-dvo in tri razrednice pa naj pošljejo po eden ali dva izvoda vseh izdelkov za vsak posamezen oddelek.

Od učiteljskega v Dravski banovini pa pričakuje tovariš iz vse države, da jim bo podalo jasno in točno sliko dela in uspeha na pet, šest, sedem in osemrazrednicah; zato naj bi upoštevalo učiteljsko večrazrednico to željo in vposlalo vse izdelke teh šol za razstavo, vendar je tudi tu upoštevati načelo, da naj se upošle le po en izvod vseh izdelkov, a vsi vposlani predmeti morajo pokazati točno ves napredek od prvega do zadnjega razreda.

Vse za razstavo namenjene predmete naj vpošljejo šole na sreske šolske nadzor-

nike, ki bodo ves material pregledali in nato odposlali poverjeništvu UJU v Ljubljani, kjer je že sestavljen poseben odsek, ki bo vse vposlane predmete sortiral in odposlal v Beograd.

Še nekaj je potrebno poudariti: vsak za razstavo namenjen predmet naj bo opremljen z žigom dotične šole, da se ga po razstavi lahko vrne na pravi naslov. Vsak razstavljen predmet mora imeti označen razred, odnosno oddelek, v katerega je hodil oni učenec(ka), ki je predmet izdelal. Vsi predmeti pa naj se odberejo in vpošljejo že pred koncem šolskega leta, ker sedaj ima

še vse izdelke učencev učiteljsko v svojih rokah. Ker je pa tudi mnogo učiteljskega, ki zapusti za počitnice svoj službeni kraj, je treba vse potrebno pripraviti že pred koncem šolskega leta.

Učiteljsko iz Dravske banovine mora dokazati s to razstavo, da je slovensko šolstvo še vedno na najvišji stopnji šolstva v vsej državi, ker je pač imelo boljše predpogoje. Dolžnost nas vseh je, da pokažemo svojim tovarišem iz vse države organizacijo in uspehe. Da pa bo to mogoče, zato šo pred koncem šolskega leta vsi na delo!

—ž.

Projekat pravila U. J. U. prema izmenama šireg glavnog odbora od 16. i 17. aprila ove godine.

1. Ime i podela.

Član 1. Učiteljsko udruženje ima svoje ime: »Učiteljsko udruženje Jugoslavije«.

Član 2. Udruga se sastoji iz sreskih društava, grupisanih u sekcije kojih je pet, sa sedištem u Beogradu, Zagrebu, Ljubljani, Sarajevu i Splitu.

U sedištim banskih uprava, u kojima nema sekcije, poveriće se tamošnjim sreskim društvima da pored ostalih vrše i poslove u vezi sa organizacijskim, prosvetnim i staleškim potrebama u banovinama, u smislu ovih pravila. Materijalna sredstva za ovo poslovanje osiguravaju sekcije tih teritorija, što regulišu sekcijiska pravila.

U banovinama u kojima je sedište sekcija one vrše i ove dužnosti.

2. Svrha.

Član 3. — Udruga je svrha.

a) da organizuje sve učiteljske u Jugoslaviji u duhu narodnog jedinstva i da u njemu razvije zajedničku stalešku svest kao osnovicu za prosvetni, kulturni, socijalni i nacionalni rad učiteljskega.

b) da radi na intelektualnom i moralnom usavršavanju učiteljskega i svojih članova.

c) da radi na napretku narodne škole i na narodnom prosvetivanju.

d) da štiti prava i interese svojih članova,

e) da postavi i održava veze sa svima prosvetnim i kulturnim društvima u Slovenstvu i u drugom svetu, ako su ona u duhu svrhe pravila ovog društva.

3. Sredstva.

Član 4. — Sredstva su Udruženja:

a) uložiti članova, zaveštanja, pokloni dobrih ljudi, prihodi od štampe Udruženja, od zabava i vanredni;

b) stručna, staleška i druga štampa;

c) zborovi i skupštine.

4. Članovi.

Član 5. — Članovi su Udruženja: redovni, utemeljači, dobrotvori i počasni.

Član 6. — Redovan je član učitelj(ica) u službi i penziji i lica koja su kao učitelji članovi udruženja prešli u druge položaje administrativno-prosvetne struke a nisu prekidali članstvo u udruženju za tri uzastopne godine.

Član 7. — Utemeljatelj je ovaj član koji uložiti kasi jedne sekcije jednom za svagda 300 dinara.

Član 8. — Dobrotvor je ovaj koji kasi jedne sekcije uložiti jednom za svagda 500 dinara.

Član 9. — Počasni član je lice jako zaslužno za ovo Udruženje. Počasne članove proglašuje Glavna skupština na predlog Glavnog odbora za naročite zasluge učinjene učiteljskom staležu, narodnoj prosveti i organizaciji.

Član 10. — Ako je utemeljatelj ili dobrotvor učitelj(ica) u penziji mora plaćati i ulog redovnog člana.

Član 11. — Redovni članovi dobijaju članske karte a ostali diplome svojih sekcija.

Član 12. — Dužnosti redovnog člana jesu:

a) da se svim svojim snagama stara o postignuću svrhe udruženja;

b) da redovno pri upisu polaže za svaku godinu članski ulog;

c) da poverenu mu dužnost i zadatak pažljivo izvrši;

Prava su redovnog člana:

a) da se služi ustanovama udruženja kao: domovima, pansionatima, lečilištima, letovalištima itd.

b) da dobije novčanu pomoć u slučaju potrebe;

c) da dobije zaštitu u slučaju nevolje;

d) da učestvuje na zborovima i skupštinama prema propisima ovih pravila;

e) da bira i da bude biran za člana uprave prema propisima ovih pravila;

5. Organi Udruženja.

Član 13. — Vrhovnu upravu Udruženja čini Glavni odbor čije je organ Izvršni odbor u Beogradu koji se sastoji iz odbora: užeg i šireg.

Uži Izvršni odbor sastavljen je od 10 članova i 5 zamenika, biranih na Glavnoj skupštini po članu 14 ovih pravila s teritorije uprave grada Beograda, a u širi Izvršni odbor ulaze još predstavnici Sekcija odnosno određeni im zamenici.

Uži izvršni odbor vrši ove redovne poslove i sastaje se u sednice po potrebi, a vrši odbor po pravilu svaka dva meseca.

Glavni odbor sastavljen je iz celokupnog izvršnog odbora i od članova izabranih,

po sekcijama (čl. 20.) tako da sekcija do hiljadu članova daje jednoga člana, sekcija do 2000 dva, sekcija do tri hiljade tri člana a sekcija preko 3000 četiri člana sa isto toliko zamenika.

U glavni odbor ulaze i predstavnici sreskih društava u sedištim banovina, gde ova vrše dužnosti predviđene u čl. 2., alineja 2.

Glavna skupština Udruženja bira istim načinom i nadzorni odbor od 5 članova i 2 zamenika, koji je nadzorni odbor uprave Udruženja.

Član 14. — Izbori se vrše aklamacijom, ako se tome ne protivi 20 pravnih članova, koji u tom slučaju podnose predstavniku skupštine pismenu predstavku radi provere, narodu tajno poimenačno glasanje po listima koje se u momentu izbora predaju predstavniku sa potpisom 20 delegata, a izbor delegata podeljuje se proporcionalno prema količniku.

Član 15. — Svi upravni odbori imaju posebne i opšte dužnosti.

Opšte dužnosti su svih upravnih odbora:

a) da se staraju u svome delokrugu o administrativnim poslovima Udruženja;

b) da uredno prikupljaju prihode od Udruženja i da njima rukuju po budžetu;

c) da izrađuje budžet za narednu godinu i da se podnese skupštini na odobrenje;

d) da svojoj godišnjoj skupštini podnese izveštaj o svome radu i stanju Udruženja u minuljoj godini;

e) da saziva svoje godišnje skupštine i određuju njihov dnevni red;

f) da se staraju o družinskoj imovini svoga delokruga;

g) da izdaju materijalnu pomoć svojim članovima u slučaju preke potrebe;

h) da se staraju o družinskoj štampi koju ustanove, da bude savremena i izraz veličine učiteljskega.

Posebne su dužnosti upravnih odbora:

A. Glavnog odbora:

a) da u opšte izvodi rad Udruženja prema članu 3 ovih pravila;

b) da predstavlja Udruženje kao njegovo pravno lice;

c) da se stara o staleškom listu;

d) da rukuje potpornim fondom i da iz njega pomaže članove u slučaju potrebe;

e) da pregleda i odobrava sekcijiska pravila najdalje za mesec dana od prijema istih;

f) da bira blagajnika, urednike listova i činovnike Udruženja.

B. Upravnog odbora sekcije:

a) da Glavnom odboru uredno predaje po jednu trećinu uloga novih članova utemeljača i dobrotvora a od svakog redovnog člana po 10 dinara godišnje čim ih primi od sreskih uprava, a tako isto i za staleški list od redovnih članova koliko bude Glavni odbor odredio. Muž i žena ili sorodnici koji žive u zajednici, ako su članovi plaćaju samo jedan primerak družinskih listova.

b) da sekciju predstavlja kao njeno pravno lice;

c) da bira sebi blagajnika i ostalo osoblje.

Član 16. — Dužnosti sreskih upravnih odbora propisuju se sekcijiskim pravilima u duhu ovih pravila.

Član 17. — Nadzornim odborima je dužnost:

a) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

b) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

c) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

d) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

e) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

f) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

g) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

h) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

i) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

j) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

k) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

l) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

m) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

n) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

o) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

p) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

q) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

r) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

s) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

t) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

u) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

v) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

w) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

x) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

y) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

z) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

aa) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ab) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ac) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ad) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ae) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

af) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ag) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ah) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ai) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

aj) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ak) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

al) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

am) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

an) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ao) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ap) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

aq) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ar) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

as) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

at) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

au) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

av) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

aw) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ax) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ay) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

az) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ba) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bb) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bc) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bd) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

be) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bf) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bg) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bh) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bi) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bj) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bk) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bl) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bm) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bn) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bo) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bp) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bq) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

br) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bs) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bt) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bu) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bv) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bw) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bx) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

by) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

bz) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ca) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cb) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cc) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cd) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ce) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cf) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cg) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ch) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ci) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cj) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ck) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cl) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cm) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cn) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

co) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cp) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cq) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cr) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cs) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

ct) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cu) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cv) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

cw) da nadziru rad upravnih odbora i sekcija;

a) da svakog meseca a po potrebi i češće pregledaju račun i stanje blagajne svoga delokruga;

b) da paze da li se izvršuju skupštinske odluke;

c) da sazivaju vanredne skupštine u slučaju znatnih nepravilnosti u radu.

Član 18. — Svaki upravni odbor izrađuje potrebne pravilnike u rukovanju blagajnom, fondovima, domovima uređivanju lista itd.

Član 19. — Odredbe o sastavu sreskog budžeta propisuju sekcijaska pravila a u slučaju ovih pravila.

Član 20. — Izborne članove Glavnog odbora, kao i sekcijske delegate, biraju sekcijaska skupštine, a za izabrane proglašuje Glavna skupština U. J. U.

Član 21. — Društva koja imaju do 50 redovnih članova šalju na skupštine predstavnika ili zamenika, preko 50 članova šalju po red predstavnika još jednog delegata, ako broj njihovih članova bude 100 ili ostatak preko 50 bude veći od 25 članova. Na dva delegatska mesta, osim predstavnika, imaju prava ona društva koja imaju 150 članova ili im ostatak preko 100 bude veći od 25 članova itd.

Član 22. — Za vreme letnjeg odmora prvo se drže skupštine svih sekcija pa zatim Glavna skupština.

Član 23. — Skupštinama je dužnost:

a) da pregledaju rad uprave u minuloj godini i ako je bio pravilan da dadu upravi razrešnicu;

b) da rešavaju sva pitanja koja se stave na dnevni red;

c) da biraju članove i zamenike upravnog i nadzornog odbora svoga delokruga;

d) da Glavna skupština proglasi počasne članove koje neka sekcijaska uprava izabere.

Član 24. — U slučaju neodloživih staleskih potreba i potrebe opšteg staleškog interesa o nekom pitanju, upravni odbori mogu sazvati vanrednu skupštinu svoga delokruga.

U slučajevima nepravilnoga rada i materijalne opasnosti Udruženja nadzorni odbori sekcija i centralni odbor nadzorni, mogu sazvati vanrednu skupštinu svoga delokruga. Glavni odbor mora sazvati vanrednu skupštinu kad to zahtevaju tri petine članova ili tri sekcijaska upravna odbora, a upravni odbor sekcije mora je sazvati ako to zahtevaju dve trećine njenih sreskih uprava. Sazivači vanrednih skupština moraju dostaviti njen rad upravi sekcije i Glavnom odboru.

Član 25. — Sreske, sekcijske i vanredne skupštine drže se u sedištu te uprave a Glavne skupštine Udruženja drže se u većim i važnijim gradovima.

Član 26. — Svakom skupštinom rukovodi predstništvo njenog upravnog odbora.

Član 27. — Skupština se bavi samo pitanjem dnevnog reda.

Član 28. — Na sreskim zborovima i skupštinama svaki član ovoga Udruženja ima prava govora ako predstništvo pokaže svoju kartu, a pravo odlučivanja samo redovni članovi u svakom sreskom društvu.

Na sekcijaskoj skupštini imaju prava govor članovi glavnog odbora, predstnici i sekretari sekcijaskih uprava i delegati sreskih društava odnosno njihovi zamenici.

Član 29. — Svaki organ snosi troškove za održanje skupštine i plaća svojim delegatima iz svojih sredstava po budžetu. Ovo važi i za sekcijaska predstavnik u širem izvršnom i Glavnom odboru.

Član 30. — Na skupštinama se odlučuje prostom većinom prisutnih njenih pravnih članova.

6. Društvene ustanove.

Član 31. — Udruženje ima svoje domove, fondove, pansionate i druge ustanove, kojima rukuje svaki organ udruženja u svome delokrugu po ovim pravilima.

Član 32. — Osniva se podporni fond kojim rukuje Glavni odbor.

Član 33. — U potporni fond unosi se kao osnovna suma iz gotovine blagajne Glavnog odbora suma od dinara a ovoj se sumi dodaje po jedna šestina uloga svih članova utemeljača i dobrotvora i procenat prihoda sa zabava, koncerta i sličnih priredaba sreskih društava i procenat svih ušteđa po budžetu Glavnog odbora koji se pokažu krajem godine.

Član 34. — Iz potpornog fonda daju se pozajmice a u kranjem slučaju i pomoć članovima.

Član 35. — Glavni odbor ima svoj dom u Beogradu, koji služi svrhama Udruženja kao i nastavnika i daka osnovnih škola kad se bave u Beogradu privremeno. Dom je pod nazivom »Dački dom« a u koliko blagajna Udruženja ne bi mogla iz svojih sredstava podmiriti troškove oko njegovog održavanja dužne su naknaditi potrebne izdatke sve sekcije sorazmerno broju svojih članova (redovnih), ali ne više po 1 dinar od člana.

Član 36. Sekcije i sreska društva podižu svoje domove, zasnivaju svoje fondove i ustanove za svoje potrebe, i rukuju njima prema propisima poslovnika koje za to budu propisale čim koju ustanovu postave. Sve poslovne uprave dostavljaju svojoj sekcijaskoj upravi i Glavnom odboru.

Član 37. — Svaka sreska uprava imenuje jednog svoga člana za predstavnika sud da časti u toj godini, u koju ulaze još po jedan član od svake partijske strane. Sud časti raspravlja u prvom redu sporove članova a u drugom redu, ako se hoće raspraviti ih sud časti pri upravi sekcije, koji se sastavlja ili kockom ili kao i sreski sud časti a uvek između članova sekcijaska uprave.

Član 38. — Članove, koji bi radili protiv interesa učiteljstva, a krivicu svoju ne bi prethodno opravdali pred sudom časti ili upravama svoje sekcije, društvo će isključiti iz Udruženja ili za izvešno vreme ili za svagda.

7. Prelazna naređenja.

Član 39. — Ova pravila stupaju na snagu kad ih Glavna skupština primi a državna vlast odobri, kada prestaju važiti ranija pravila sa svima svojim izmenama i dopunama.

Član 40. — Dosadnji članovi ovog Udruženja koji su prešli bili u druge državne službe i primile druge položaje, a nisu prekidali članstvo ostaje i dalje punopravni članovi Udruženja.

Član 41. — U slučaju prestanka U. J. U. novac i sve hartije od vrednosti predade se Državnoj hipotekarnoj banci u Beogradu, Dom i nameštaj upravi Beogradske opštine, a knjižnica i administrativna dokumenta jednom od beogradskih učitelja novoizabranom Udruženju učiteljstva u Beogradu, ako se osnuje na istim osnovama pod kojima je i ovo zasnovano.

Član 42. — Promenu ovih pravila vrši Glavna skupština na predlog Glavnog odbora što će se istaknuti u dnevnom redu skupštine, a najmanje mesec dana unapred. Odluku o tome donosi apsolutna većina punopravnih delegata, kojih mora biti na skupštini polovina više jedan.

DRAGO GORUP & Co.
LJUBLJANA
MIKLOSICEVA CESTA 14/II.

En gros.

En detail.

Izdelava in prodaja
damske in moške
konfekcije. — Naročila po meri se izvršujejo hitro in točno

sko učiteljše, imenovano tudi »tovarna učitelj«, ker producira vsako leto nad 200 novih učnih moči. Mesto je ena sama učiteljska naselbina, ker skoro ni najti družine, iz katere ne bi izšel vsaj en učitelj. Sicer pa Kazanlik ni nič posebnega, posebnost so le njegovi ljudje, šaljivi, duhoviti, podjetni, skromni in preko gostoljubnosti gostoljubni.

Se v Sofiji so me na vso moč vabili, naj obiščem tudi njih. Zraven pa so mi namigivali, da so pri njih oči ženskega sveta posebno črne in žive in da je prav za prav dolžnost, da se par teh oči za večno vtisnejo v moje srce. Vdal sem se usodi in šel torej z mislijo, da se v tem mestu — zaljubim.

Na kolodvoru me je čakala cela tropa kolegov. Ti so me vodili po mestu. Razkazovali so mi osnovno šolo, muzej, knjižnico, čitalnico (čitalište). Skupno smo obiskali »tovarno za učiteljstvo«, tovarno za rožno olje, preproge in cigarete. No, tobaka ne manjka Bolgarom. Zato ga pa tudi prodajajo po smešno nizki ceni. Dvajset komadov cigaret slabše vrste v kartonastem omotu stane 5 levov (2 Din), najboljši vrste pa 10 levov (4 Din). Ni čuda, da sem si jih privoščil in kadil, kot stara lokomotiva.

Drugi dan smo si ogledali nasade vrtov, iz katerih delajo »rozovo maslo«. Žal je takrat že vse odcvetelo. Odpeljali smo se z avtomobilom na prelaz Šipka, kjer je peščica bolgarskih vstaev, zadrževala tri dni in tri noči mogočno turško vojsko, ki je šla na pomoč od Rusov obleganemu Plevnu. Med tem je padel Plevna, nato pa še vojska pod prelazom. Peščica vstaev je odločila

Rusom sijajno zmago, bolgarskemu narodu pa svobodo. Na vrhu prelaza je polno manjših in večjih spomenikov, letos pa so dogradili tem junakom 40 m visok spomenik, ki bo viden silno daleč naokrog. A pod prelazom so Rusi, v spomin na to zmago, zgradili veličastno cerkev, ki je najlepša molilnica na vsem Balkanskem polotoku. Tudi to cerkev smo si ogledali. Ko smo se vrnili, smo živo debatirali in se navduševali za jugoslovensko slovo, namojo mislijo in na črne oči. smo pa vsi čisto — pozabili. Šele na vlaku proti Burgasu sem dolgo časa mislil, kaj sem prav za prav pozabil, nazadnje sem se pa spomnil, da bi moral pozabiti svoje srce, ki sem ga v svoji pozabljivosti odnesel popolnoma neopraskanega. Res, imel sem srečo...

—zič.

Alojziju Sežunu v spomin.

12. maja je umrl v ljubljanski bolnici tov. Alojzij Sežun, upokojeni šolski upravitelj v Mavčičah. Izredni mož pač zasluži, da obudimo spomine nanj, ki ga je poznalo pol dežele in ljubili vsi, ki so prišli kdaj v stik s to solnčno veselo naravo.

Rojen 20. oktobra 1859, v Gradcu pri Litiji je služboval najprej v Velikih Laščah, pozneje v Rovtahn celih 25 let in nazadnje v Mavčičah 17 let, vsega skupaj 45 let.

Delo UJU Poverjeništvo Ljubljana in „Učiteljskega tovariša“ za čimboljši šolski zakon.

(Članki in razprave o šolskem zakonu objavljeni v „Učiteljskem tovarišu“.)

(Dalje.)

Eno leto delovne šole. (Studenci ob priliki 50letnice deske osnovne šole). — Nekaj misli k redukciji šol pri nas. »Uč. Tov.« št. 4., z dne 28. VII., str. 2.

Proti kvarnim zakonskim uredbam in delom. — Sklepi pokr. skupščine v Kranju. »Uč. Tov.« št. 5., z dne 5. VIII., str. 1.

Novi načrti reorganizacije kmet. šol v celi državi. »Uč. Tov.« št. 6., z dne 18. VIII., str. 2.

Kmetijsko nadaljevalno šolstvo. »Uč. Tov.« št. 6., z dne 18. VIII., str. 3.

Zakon o osnovnih šolah (Čajkovčev je izšel letos — sodelovala so vsa Pov.) in drugo (poročilo na Drž. skupščini UJU v Skoplju). »Uč. Tov.« št. 7., z dne 1. IX., str. 3.

Naše zahteve glede učiteljske stalnosti. »Uč. Tov.« št. 8., z dne 8. IX., str. 1.

Učiteljska stalnost. »Uč. Tov.« št. 9., z dne 15. IX., str. 2.

Stalnost srbskega učiteljstva. »Uč. Tov.« št. 9., z dne 15. IX., str. 3.

Brezplačno stanovanje in kurivo za učiteljstvo. »Uč. Tov.« št. 10., z dne 22. IX., str. 1.

Vprašanje kuriva in stanovanja. »Uč. Tov.« št. 13., z dne 12. X., str. 2.

Listek, Reforma šole. »Uč. Tov.« št. 15., z dne 27. X., str. 1.

Predlogi in kritike k uredb. o oblastnih in krajinšolskih odborih. — Uredba o učiteljskih disc. sodiščih. »Uč. Tov.« št. 16., z dne 4. XI., str. 3.

Uredba o krajnih šolskih odborih. »Uč. Tov.« št. 17., z dne 11. XI., str. 1.

Šolski zakoni bodo predloženi Narodni skupščini, in sicer za osnovne in srednje šole. — Načrt se naslanja na Trifunovičev osnutek. »Uč. Tov.« št. 17., z dne 11. XI., str. 2.

Šolski zakon je izdelala anketa pri organizaciji in poslala svoj elaborat merodajnim osebam. — Šolski odbori i dr. (Deputacija pri prosv. šefu Capudru). »Uč. Tov.« št. 17., z dne 11. XI., str. 3.

Anketa pov. UJU z učitelji kmet. nadaljevalnih šol. »Uč. Tov.« št. 19., z dne 24. XI., str. 1.

Uredbo o šol. odborih dovršuje prosvetni svet. V uredbi so tudi odredbe po special-

nem zakonu glede drv in stanovanja za učiteljstvo v vsej državi. »Uč. Tov.« št. 19., z dne 29. XI., str. 2.

Šolska reforma. »Uč. Tov.« št. 19., 20., in 21., z dne 29. XI., str. 4., 3., 4.

Anketa učiteljev kmet. nadalj. šol ljubljanske oblasti (19. XI. 1927.). »Uč. Tov.« št. 20., z dne 2. XII., str. 2.

Anketa učiteljev kmet. nadalj. šol ljubljanske oblasti (19. XI. 1927.). »Uč. Tov.« št. 21., z dne 1. XII., str. 2.

Prosvetni program za našo državo. »Uč. Tov.« št. 21., z dne 7. XII., str. 2.

Prosvetni program za našo državo. »Uč. Tov.« št. 22., z dne 15. XII., str. 2.

V zadevi projekta šol. zakona in zakona o učiteljskih. »Uč. Tov.« št. 23., z dne 22. XII., str. 2.

Anketa učiteljic pov. UJU o gospodinjstvoskonaljevalnem šolstvu. »Uč. Tov.« št. 25., in 26., z dne 5. I. in 12. I., str. 1.

Osnovne in meščanske šole na Češkem. »Uč. Tov.« št. 25., z dne 5. I., str. 2.

Anketa šol. upraviteljev Pov. UJU. — Resno delo učiteljstva za dvig šole in prosvete. »Uč. Tov.« št. 26., z dne 12. I., str. 2.

Anketa šol. upraviteljev Pov. UJU. — Resno delo učiteljstva za dvig šole in prosvete. »Uč. Tov.« št. 26., in 27., z dne 12. in 19. I., str. 2.

Zakon o osnovnih šolah — def. stiliziran in ga min. prosvete namerava v najkrajšem času izročiti Nar. skupščini. »Uč. Tov.« št. 27., z dne 19. I., str. 3.

Anketa šolskih upraviteljev v mariborski oblasti. Proučevanje uredb in zakonov. »Uč. Tov.« št. 28., z dne 26. I., str. 1.

Anketa šolskih upraviteljev v mariborski oblasti. Proučevanje uredb in zakonov. »Uč. Tov.« št. 29., z dne 2. II., str. 2.

Reforma učiteljic. (Članek.) »Uč. Tov.« št. 31., z dne 16. II., str. 1.

Odsek za reformo šole pri pov. UJU — odseki za nadalj. šolstvo v Celju in Mariboru. »Uč. Tov.« št. 32., z dne 23. II., str. 1.

UJU priprosv. ministru g. Grolu — potreba sprejetja šol. zakona. »Uč. Tov.« št. 35., z dne 15. III., str. 2.

(Dalje prihodnjič.)

Splošne vesti.

IZ POVERJENIŠTVA.

Ker prihajajo na poverjeništvo ustne in pismene pritožbe, da občine, odnosno krajevni šolski odbori po veliki večini ne izplačujejo zakonite stanarine učiteljstvu, izgovarjajo se pri tem na dejstvo, da ni v proračunu predvidena nobena postavka, obveščamo članstvo, da izide v kratkem točno navodilo glede izplačevanja stanarin. Krajevni šolski odbori bodo morali najeti kratkoročno posojilo za izplačilo. V zadevi izplačila stanarin bodo morali predložiti točne izkaze.

Ko to sporočamo, prosimo, naj se članstvo ne razburja in ne pusti begati od nikoogar. Prav tako prosimo, naj se v svojem interesu ne pogaja za stanarino s krajevnimi šolskimi odbori.

Pred kratkim je razposlalo poverjeništvo na vsa društva obširno okrožnico z informacijami glede **naturalnih stanovanj in stanarin, kuriva, šolskih vrtov, upraviteljskih doklad, učne obveznosti** itd. Opozarjamo članstvo, da se udeleži društvenih zborovanj, kjer bo izvedelo za točne informacije.

Tovariše šolske upravitelje pa prosimo, da gredo kot neposredni predstojniki učiteljstvu na roko ter vplivajo kot člani krajevnih šolskih odborov, da nemudoma izplača učiteljstvu pripadajočo stanarino.

Poverjeništvo UJU.

Dolgo je že od tega, kar mi je sostanovalec, mlad dijaček, s posebnim spoštovanjem pokazal darovano fotografijo, rekoč: »Glej, to je pa moj učitelj!« — In pripovedoval je same zanimive in vesele zgodbe iz one šole, ki ji je bil voditelj, učitelj in oče rajnik. Že takrat sem doznal, da je vladalo v tej šoli med otroci in učiteljem prav pri srčno družinsko razmerje. Za kar se borimo šele danes, to je občutila intuitivna narava pokojnikova že pred 30 leti. Ne čudim se, da je hranil dotični dijak sliki svojega učitelja kot dragocen amulet in da je pozneje kot višji uradnik prišel ob vsaki priložnosti obiskat in pozdravit svojega nekdanjega učitelja.

Razumljivo je, da so bile takratne nadzorne oblasti kar v zadregu, po kakih »formalnih stopnjah« hodi vendar ta mož, da ima kljub temu izvrstne uspehe. Bil je pač 30 let pred časom, ta naš dobri in veseli »večni mladenič«. Njegova šola je bila dom cvetja, petja in veselja ter praktičnega življenjskega udejstvovanja. Pa ne samo to: tudi vsa okolica je morala soglašati z njegovim značajem. Nešteto cvetic je vzgojil in jih daroval ljudem, da so okrasili mrtva okna. Odrasle je poučeval petje, jim dajal gospodarske nasvete in jim pomagal v vseh ozirih. Njegovi bivši učenci so hodili k njemu po nasvete, kar je pač za pravega učitelja najboljši priznanje. Znal je občevati z ljudmi kot malokateri, zato je imel povsodi uspehe. A delal ni nikoli v svojo korist — saj je znano, da je celo svoj borni učiteljski zaslužek razdaljal. Bil je vzor pravega idealista.

Ker ni imel družine — šalil se je v svojem 70. letu, da je še vedno premlad za žene — je tem lažje posvečal svoje moči in skrb javnemu delovanju. Še dan pred smrtjo so se ga hoteli spomniti v znak hvaležnosti gasilci s častno diplomom.

Tudi literarno se je v mlajših letih pridno udeleževal. Starejši mladinski listi imajo marsikatero prijazno stvarico Sežunova. Kar dar je bil posebno razigrane volje — in to je bilo skoro vedno — je govoril tekoče in neprestano v rimanih verzih, nepriljubljenih in dovtipnih, da je spravil vso okolico v dobro voljo.

Tak je bil naš Alojzij, a tudi resen, če je bilo treba.

Sledovi njegovega dela ne zapadejo tako hitro pozabljenju. Prijazna nova šola v Mavčičah je sad njegovih prizadevanj. Marsikak tovariš si je že z zidanjem nove šole nakopal nevoljo nekaterim iz ljudstva, a pokojnik je ostal kljub temu priljubljen in si je za življenski odpočitek izvolil hišico v kraju, kjer je nazadnje služboval. Saj se ni mogel ločiti od svojega ljudstva.

Zdaj samuje ona hišica na Jami. Ni več cvetja in petja v njej. Odšel je skrbni njen gospodar na daljno pot in se ne vrne več. S svetlim spominom bomo hodili mimo mrtvih oken in mislili na draga tovariša, ki se je moral tako na hitro ločiti od ljubega Sorskega polja. Tam na ljubljanskem polju je zdaj njegov zadnji dom. Naj mu bo ta dom usmiljen in dober, v cvetju in zelenju, da bo sladko počival naš nepozabni sopotnik A. K. Sežunov!

Fr. Ločniškar.

je bil) in z višjo žensko obrtno šolo v drugo kategorijo. — Po tem odloku Glavnega svetnega sveta naj se javijo vse učiteljice ženskih ročnih del, ki imajo pravico na II. kategorijo, po službeni poti z urejenimi dokumenti glede prevedbe v II. kategorijo.

— **Prekinitev službe.** Ker zahteva Glavna kontrola, da mora biti vsaka prekinitev službe, ki je navedena v prošnjah za napredovanje, opravičena (naveden vzrok prekinitve), je **odredilo ministrstvo prosvete** z odlokom O. N. br. 26.475 z dne 12. maja 1930, naj kraljevska banska uprava vrne vsako prošnjo, v kateri niso event. prekinitev podprte s potrebnimi dokazili (uradnimi poizvedbami o vzrokih prekinitev). — O prednji odredbi je obvestiti vse učiteljske pozicije, naj v lastnem interesu vlaga točno in pravilno sestavljene in opremljene prošnje v smislu priobčenih razpisov.

— **Prošnje za premestitve.** Učiteljsko mora svojim eventualnim prošnjam za premestitev priložiti samo po en izvod službene razpredelnice in izvoda iz »Uslužbenskega lista«. Dokumentov, zlasti originalnih, ni treba prilagati. Službeno oceno pridene srbski šolski nadzornik. Prošnja naj se kolajkuje samo s 5 Din. Kolek 20 Din za rešitev se bo zahteval ob morebitni izdaji dekreta o zaproseni premestitvi. Poleg podpisane prošnje naj bo navedena tudi grupa položajne in stopnja osnovne plače.

— **Dvajsetletnica mature na ženskem učiteljskem v Gorici (1910.)** bodemo praznovali s skupnim sestankom v Ljubljani in eventualnim izletom na Bled dne 3. julija t. l. Vse tozadevne podatke daje Nataša Benčina roj. Krebelj, Maribor, Mlinska 30, na katero naj se obrnejo vse, ki se za sestanek zanimajo. Želja organizatorke tega sestanka pa je, da se po možnosti vse dobimo in preživimo skupno par uric.

Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna JOS. REICH.

— **Današnji številki našega lista** smo priložili prospekt založbe »Modra ptica« o izdaji slovnega zgodovinskega romana angleškega pisatelja Walterja Scotta »Ivanhoe«. Delo je izšlo v sijajnem prevodu Vladimirja Levstika. Dejanje romana se vrši v dobi križarskih vojsk za časa Rikarda Levstičnega. Oprema te knjige bo nadkriljevala vse dosedanje izdaje založbe »Modra ptica«, ki bo s to izdajo omogočila našim čitateljem, da čitajo to zanimivo zgodovinsko delo v odličnem slovenskem prevodu. Naročbo te knjige toplo priporočamo. Naročilnica je priložena prospektu.

Učiteljski pravnik.

— **Plačilni sezname** — pooblastila. Vazno. Na zahtevo mesne kontrole mora biti vsako pooblastilo kolkovano z 10 Din in potrjeno od oblasti — sreskega načelnikstva. Kdor ne more osebno podpisati unikata, odnosno duplikata plačilnega seznama, naj izda pravilno sestavljeno, kolkovano in potrjeno pooblastilo, da se mu bodo mogli nakazati in izplačati prejemki pravočasno.

Pevski zbor UJU učiteljstva.

— **pev.** Sklicujemo sestanek pevskega zbora v nedeljo 15. t. m. ob 9. (deveti) uri v Glasbeni Matici. Razgovoriti se hočemo o našem dosedanjem in bodočem delu. Pričakujemo, da se članice in člani polnoštevilno udeležijo tega sestanka. Popoldne po dogovoru skupen izlet v bližino Ljubljane.

Odbor.

Osebne zadeve.

— **i Stalnost v državni službi so dobili po § 71. zakona o narodnih šolah:** Turnšek-Rojnik Silva, učiteljica v Polzel, Zupančič Josip, učitelj v Dražgošah, Urbančič Justina, učiteljica v Ajdovcu, Tavčelj Avrelj, učiteljica v Selih, Roje Avrelj, učitelj v Marenbergu, Perčič Angela, učiteljica v Hinjah, Prelog Cecilija, učiteljica v Gornji Radgoni, Presern Štefanija, učiteljica v Beltincih, Luževič Jožefa, učiteljica v Stopercih, Marok Marija, učiteljica v Dobovi, Klun Karolina, učiteljica na Tenzu, Hauptman Zora, učiteljica v Dolnji Nemški vasi, Gabrejna Ivanka, učiteljica pri Sv. Miklavžu, Engelman Vladimira, učiteljica v Cerkljah, Čadež Marija, učiteljica v Mokronogu, Benedikt Stana, učiteljica v Skalah, Ambrožič Angela, učiteljica v Vel. Poljani, Stros Boris, učitelj v Prevaljah, Strehovec Pavlina, učiteljica pri Mali Nedelji, Osterc Marija, učiteljica pri Sv. Andražu, Košmerlj Vinko, učitelj v Zagorju ob Savi, Kavčič Jadviga, učiteljica Trbnjah, Jerele Zofija, učiteljica pri Sv. Bolfenku, Božič Antonija, učiteljica v Negovi, Bernik Irma, učiteljica v Runcach.

Mladinska Matica.

— **mm** Uprava Mladinske Matice bo tudi letos razpošiljala knjige v zabojih po železnici ali avtomobilskih zvezah za več šol skupaj kakor lansko leto. Opuстила bo ta način ekspedicije le za tista upraviteljstva, ki so ji to izrecno sporočila. Pri tem se bo uprava

držala lanskega načrta. Zato prosimo vse naše poverjenike, da pošljejo po knjige na upraviteljstvo osnovne šole na sedežu svoje železniške ali avtomobilske postaje, oziroma da poverjeniki na teh sedežih razpošljejo knjige sosednim šolam, kakor so to storili lansko leto. Vse stroške, ki jih bodo imeli s tem načinom ekspedicije, naj poverjeniki nemudoma naznanijo upravi, da jim jih povrne. Dan ekspedicije se bo sporočil v »Učiteljskem Tovarišu«, ali kjer je potrebno, direktno šolskim upraviteljstvom. — **Uprava Mladinske Matice.**

Stanovska organizacija UJU iz društev:

Vabilo:

— **SVETOLENARSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto dne 14. junija 1930. ob 10. uri skupno z mariborskim okoliškim učiteljskim društvom pri Schikerku pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Zaradi obeda se naj prijavi udeleženci pri tov. Žigartovi pri Sv. Lenartu najpozneje do srede dne 11. junija 1930.

— **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** ima svoje zadnje peto zborovanje v tem šolskem letu skupno z mariborskim učiteljskim društvom v soboto dne 14. junija t. l. v Slovenski Bistrici ob 11. uri dopoldne v dvorani okrajne hranilnice. — Ker se ta dan zadnjič snidemo v tem šolskem letu, pričakuje odbor polnoštevilne udeležbe. Tovariši in tovarišice, ki niso še docela poravnali svojih obveznosti, naprošamo, da vsaj do zgoraj navedenega dne to uredijo, da zamore blagajničarka zaključiti svoje knjige. — **Predsednik: Miloš Tajnik.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOZJANSKI OKRAJ** bo zborovalo v soboto 14. junija točno ob 10. uri na Bučah. Poleg običajnega je na dnevnem redu, Poročilo o Uč. domu in UGP, predavanje tov. Kosa »O radiu«, poročilo o seji širjega sosveta in volitev delegatov za obe skupščini. — Ker je to zborovanje zadnje v tem šolskem letu, pričakuje prav obilne udeležbe — **odbor.**

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** bo zborovalo dne 14. junija 1930. v Kočevju — osnovna šola — s sledečim dnevnim redom: 1. Situacijsko poročilo. 2. O naši Adrijki, predava tov. Mervič. 3. Volitve delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 4. Slučajnosti. — **Odbor.**

— **SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO UJU — LJUBLJANA-OKOLICA** — zahodni del bo zborovalo v soboto 14. junija 1930. ob 10. uri na osnovni šoli na Vrhniki. Na dnevnem redu je poročilo vodstva, predavanje, volitev delegatov in drugo. Pred zborovanjem bo ob 9. uri maša zadušnica za pok. tov. Eg. Schiffererja iz Vrhnike.

— **SKUPNO ZBOROVANJE UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA MARIBORSKI IN LENARSKI ŠOLSKI OKRAJ** se bo vršilo v soboto 14. junija t. l. ob 10. uri predpoldne pri Šmarjeti ob Pesnici, in sicer pri županu in predsedniku tamošnjega krajevnega šolskega odbora g. Alojziju Schikerku. Najprej vsako društvo opravi v kaki pol uri svoje interne zadeve zase, nato sledi ne predolgo skupno uradno zborovanje s predlogi za pokrajinsko skupščino, za tem pa skupen obed. Popoldne pa pride le ena, a tako nam vsem potrebna in zaželjena točka: prijetno in iskrenosti toplo in polno tovariševanje v čim veselejši družbi. Morda se odločimo tudi za izlet v par minut oddaljeni grad Hrastovec (s točasno rusko gimnazijo). Iz Maribora bo vozil avtobus (2 do 3) ob 9. uri predpoldne z glavnega kolodvora, nazaj pa ob pol 5. uri popoldne, oziroma po dogovoru. Ponovno prosim vse tov. upravitelje, da mi takoj prijavijo vse udeležence(ce), to pa zaradi skupnega kosila in avtobusne vožnje. Vse tovarišice(ce) še enkrat vabim k najštevilnejši udeležbi, kajti skupno se veseliti, se potožiti in pozabiti na težko prizadele nas stanarinske odtegljaje, to bo parola tega našega izletnega zborovanja. — **Predsednik.**

— **ORMOSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo dne 14. junija t. l. pri Sv. Tomažu. Začetek ob 10. uri.

— **SLOVENJGRAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo zborovalo v soboto 14. junija t. l. ob 9. uri v osnovni šoli v Slovenjgradcu po sledečem dnevnem redu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Poročilo o sejah ožjega in širjega sosveta UJU v Ljubljani in Mariboru (tov. Kopač in Gobec). 4. Ali šola preveč zahteva od otrok (referat tovarišice Gobece Regina). 5. Volitev delegatov za pokrajinsko in državno skupščino. 6. Raznoterosti.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK** bo zborovalo dne 14. junija t. l. ob 10. uri dopoldne v Zagradcu s sledečim dnevnim redom: 1. Vazne stanovske in šolske zadeve. 2. Izvenšolsko delo učiteljstva. — Poroča tov. Jankovič. 3. O turneji pevskega zbora po Češko-slovaškem. — Poroča tov. Korenčan. 4. Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino. 5. Slučajnosti. — **Pridite prav gotovo vsi!**

F. Mervar, t. č. predsednik.

— **LOGAŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** bo imelo v soboto dne 14. junija 1930. svoje redno društveno zborovanje v osnovni šoli v Cerknici. Pričetek ob 10. uri. Poleg društvenih poročil je na dnevnem redu tudi predavanje tov. A. Verbičeve o končnem rezultatu »Naše prve knjige« po novi delovni metodi. Udeležba obvezna!

Poročila:

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREZ DOLNJA LENDAVA** je zborovalo dne 10. maja v Nedelici.

Število članstva 75, navzočih 44 — kljub slabemu vremenu. Na zborovanju je pristopilo 8 tovarišev(ce), izstopil je 1 član. Sedaj šteje društvo 82 članov.

Predsednik društva je otvoril zborovanje ob 10. uri s pozdravnim govorom, posebej je pozdravil na novo pristopivši članici Ido Humerjevo in Bizjakovo ter častita k zaroki tov. Sreša in Zupanove.

Tov. predsednik poda splošno situacijsko poročilo. Pokaže na primerih na nujnost organizacije. Omenja dosedanje uspehe organizacije in obsoja neaktivnost onih tovarišev, ki stoje izven organiziranih vrst, a uživajo uspehe organizacije. Poroča še o svojih predlogih k pravilniku.

1. **Dopisi.** Tov. tajnik prečita dopise poverjeništvu. O proračunu potnin se sprejme stališče odbora, da se naj potni stroški delegatov plačujejo iz skupne blagajne poverjeništvu.

II. **Poročila.** Tov. predsednik in tajnik poročata o seji širjega sosveta UJU. Omejevanje o delu poverjeništvu za izboljšanje materialnega položaja učiteljstva, o seji glavnega odbora v Beogradu, o sporu, ki je nastal med poverjeništvom in uredniškim odborom »Popotnika«.

Tovariš blagajnik je poročal o stanju blagajne. Kljub odvetniškemu opominu je plačal le en član stari dolg. V smislu sklepa običnega zbora bo odbor primoran sodnijskim potom izterjati od dolžnikov. Vse obveznosti pri poverjeništvu še niso poravnane. Blagajnik poziva članstvo k točnemu plačevanju članarine.

Tovariš tajnik poroča o odborovih sejah, ki so se prvič vršile odkar obstoja društvo. Z zadnjim izrednim občnim zborom se je postavil mejnik v društvenem življenju. Začelo se je z delom ter se skuša odložiti brezdelju in nesoglasju v prejšnjih letih. Na sejah se je obravnavalo predvsem stari dolg. Dolžnike je odbor izročil odvetniku in to na zahtevo članstva. Tajnik obrazloži tudi sklepe, ki so bili sprejeti na odborovih sejah, s katerimi se je članstvo strinjalo. Ti predlogi so:

1. Nečlani nimajo pravice se udeležiti zborovanj.

2. Naj se nečlanom ne pošiljajo stanovski listi.

3. Prihranki pri »Popotniku« naj se uporabijo v svrhu nekake odškodnine članstvu za izostale številke.

4. »Učiteljski Tovariš« naj objavlja poročila o društvenih zborovanjih po nujnosti. Odbor je določil tudi sklicatelje odsekov, ki se pa še niso konstituirali — razen knjižničnega odbora, ki že deluje.

III. Po tajnikovem poročilu je tov. Lovše iz Maribora podal jasno sliko o delovanju UGP, za kar se mu je podpredsednik iskreno zahvalil. Se sklone, da člani UGP pošiljajo denar (5 + 2 Din) in pristopnice naravnost UGP v Mariboru in ne društvu.

IV. Tovariš Drekonja je podal predavanje »Za našo pedagogiko«. Glavna misel predavanja je bila, da se podimo v prahu za tujimi vozovi in temu nasproti, da se nam je treba duhovno popolnoma osvoboditi. Članstvo je bilo z lepo podanim predavanjem zelo zadovoljno. Podpredsednik se mu v iskrenih besedah zahvali in ga prosi, da bi poslal predavanje društvu, ki bi ga poslalo »Popotniku« v objavo. Po predavanju se je vršil razgovor, v katerega so posegali tov. Peternel in Hvala.

V. Za pokrajinsko skupščino sta izvoljena delegata tov. Izidor Horvat in Bela Horvat. Namestnika sta tov. Čehovin in Anica Pavline. Za državno skupščino tov. Horvat Janko, namestnik Sreš.

Tov. Drekonja je sprožil misel, da bi društvo priredilo svojim članom 5dnevni tečaj za ročna dela. Tečaj bi vodil tov. Drekonja, ki ima kvalifikacijo za to. Odbor vzame na prihodnji seji to v pretres.

Prvič na zborovanju se je pokazala aktivnost. Po zborovanju pa se je pokazalo pravo medsebojno tovarištvo.

Peternel, preds. Bela Horvat, t. č. tajnik.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA POLITIČNI SREZ LJUTOMER** je zborovalo dne 3. maja 1930. pri Kapeli.

Statistika: Vsega učiteljstva 105, včlanjenih 97, navzočih 60.

Situacijsko poročilo: Tov. predsednik otvori zborovanje s pozdravnim nagovorom na navzoče, ki so v tako lepem številu prišli v ta najlepši kraj našega sreza. V svojem govoru omenja važne dogodke zadnjega časa, s ponosom in veseljem se spominja turneje pevskega zbora slovenskega učiteljstva, ki je žel triumf za triumfom pri bratih Čehih. — Nato pozdravi novodošle tovariše in tovarišice z željo, da se naj ne bo samo z vso vmeno oprijeli dela v šoli, ampak se tudi oklenili organizacije.

Zapisnik običnega zbora se prečita in odobri. Tov. predsednik dostavi, da ima izročiti vsemu učiteljskemu pozdrave g. bana, kateremu se je ob priliki otvoritve novega radgonskega mostu poklonila tudi deputacija učiteljstva. Nadalje poroča, da se je sestal knjižnični odbor v Gorenji Radgoni in se določita za referenta pedagoških revij tov. Burja (za Gornjo Radgono) in tov. Stopar, oziroma Karbaš za Ljutomer.

Nato so se čitali in obravnavali došli dopisi. Z ozirom na dopis poverjeništvu št. 880 z dne 21. marca 1930. se sklone, da ostanemo pri starem načinu plačevanja potnine delegatom za pokrajinsko in glavno skupščino, t. j. iz društvene blagajne. — Drugi dopisi so se vzeli na znanje.

MIROSLAVA LEITGEB

LJUBLJANA, JURČEV TRG ŠTEV. 3.
Izdolovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija in izdelovanje šablon. Zaloga DMC in vseh potrebnih za vezenje in predtisk.

Sledilo je poročilo tov. predsednika Mavriča o seji širjega sosveta v Mariboru, kateremu so navzoči sledili z velikim zanimanjem. — Tov. Horvatič, ki se je udeležil turneje učiteljskega pevskega zbora na Češko-slovaško, je nato v zelo interesantnem predavanju poročal o sprejemu na Češkem, o nastopih zbora in o zanimivosti posameznih mest. Njegova izvajanja so žela splošno odobravanje.

Reševale so se še stanovske zadeve, in sicer:

a) Glede kmetijsko-nadaljevalnih šol je bil sprejet sledeči sklep: »Učiteljsko društvo za politični srez Ljutomer je na svojem zborovanju soglasno sklenilo, da naj poverjeništvu deluje z vsemi sredstvi na to, da Kmetijska družba spremeni svoja pravila v toliko, da postanejo učitelji lahko zopet redni člani Kmetijske družbe z aktivno in pasivno volilno pravico, zlasti pa, da družba razveljavi sklep glavnega odbora z dne 30. januarja 1930. glede izrednega članstva, ker je isti za učiteljsko naravnost poniževalen in sramotilen.«

b) Tov. predsednik predlaga, da bi ena izmed tovarišic, ki poučuje po Fleretovi čistiki, na prihodnjem zborovanju poročala o svojih uspehih.

c) Ker se tov. Cujnik v zadnjem času ne udeležuje zborovanj, se določi za referenta za izvenšolsko delo tov. Resman.

č) Prihodnje zborovanje se vrši pri Sv. Juriju ob Ščavnici v sredo 4. junija 1930.

K. Mavrič, Anica Sterger, t. č. predsednik, t. č. tajnica.

— **UČITELJSKO DRUŠTVO UJU ZA SODNI OKRAJ ŽUŽEMBERK** je zborovalo dne 10. maja 1930. na Selih pri Šumberku. Kljub slabemu vremenu in silno slabi poti se je zbralo tam 19 članov in članic, t. j. 63%.

Tov. predsednik je pozdravil zborovalce ter podal nato poročilo o položaju v organizaciji ter o njenem prizadevanju za izboljšanje gmotnega položaja ter odnosih do pravilnika k novemu šolskemu zakonu, ki se baš sedaj sestavlja v Beogradu. Zborovalci so sprejeli vse to z odobravanjem na znanje.

Nato je predaval tov. predsednik Mervar o »Potku rastlinstva v zvezi z kmetijstvom na podeželskih šolah«. Prav dobro zamišljen referat je žel vsestransko priznanje. Videlo se je, da ga je sestavil učiteljski vrtnar, ki ima krasen šolski vrt in veliko ljubezen do narave. Pri debati o tem predmetu je opozorila tov. Bezljajeva zborovalce tudi na naše domače zdravilne rastline, ki rastejo povsod po naših krajih.

V lepo zasnovanem predavanju je nato povedla tov. Fr. Bezljajeva zborovalce na Francosko in v severno Italijo. Potovanje so pojasnjevale prekrasne razglednice iz raznih delov Italije in Francije.

Tov. predsednik se je predavateljici za lepo predavanje prisrčno zahvalil.

Prihodnje, in to zadnje zborovanje se bo vršilo po sklepu članstva v Zagradcu meseca junija. Natančnejši program bo pozneje objavljen.

Odbor.

— **ŠOŠTANJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO** je zborovalo dne 8. maja v Šoštanju. Udeležba: Od 53 članov navzočih 41, t. j. 77%.

Situacijsko poročilo. Tov. podpredsednik otvori zborovanje, pozdravi članstvo, imenoma na novo pristopivšo tovarišico Bernik Irmo in gosta Blagovića Bogoljuba ter poda kratko situacijsko poročilo, v katerem ugotavlja, da se je pri izvršnem odboru v zadnjem času obrnilo na bolje, da so dela agilnejša in smotrenejša, to pa največ po zaslugi našega poverjeništvu.

Poročilo o učiteljskem domu. Tov. Vodešnik iz Maribora nas je seznanil поблиže z našo gospodarsko ustanovo, Učiteljskim domom, ter nam opisal njeno dosedanje delovanje. Iz njegovih izjavljanj smo spoznali, da je ta naša ustanova v dobrih in pridnih rokah, kar dokazuje tudi njen velik razmah v primeroma kratki dobi. Vse premalo se zavedamo, da je in ostane naša moč le v skupni poštrevnosti. Naše društvo je pokazalo svoje polno umevanje pomena te naše institucije s tem, da je že pri zadnjem zborovanju glasovalo za korporativen prisop članov k Učiteljskemu domu.

Na kratko nas je poročevalec informiral tudi o naši najmlajši gospodarski ustanovi, o Gospodarski poslovalnici. Tudi te se šole premalo poslužujejo, četudi jim naročanje potom poslovalnice ne dela nobenih težkoč.

Za informativno poročilo se podpredsednik tovarišu poročevalcu najlepše zahvali.

Poročilo o seji širjega sosveta. V tem poročilu nam poda podpredsednik svoje vtise s seje širjega sosveta v Mariboru, pri čemer se dotakne vseh važnejših zadev, ki so nastopile v zadnjem času doma in v Beogradu. Članstvo je pozorno sledilo njegovim izjavljanjem, posebno onim, ki se tičejo našega gmotnega položaja.

V debati opozarja tov. Mlinšek na nekatere točke novega pravilnika Udruženja, ki bi se morale spremeniti, in sicer: 1. Glede imenovanja naj bi ostalo vse pri starem. Naziv sresko učiteljsko društvo ni točen, ker srez obsega lahko več društev.

2. Izvršni odbor naj se ukine! Eksekutivo naj prevzame ožji odbor upravnega odbora, da bodo s tem onemogočena nesoglasja, ki so se doslej večkrat pojavljala med obema korporacijama, ne ravno v naš prid.

J. MAČEK

LJUBLJANA
v oblekah in površnikih Aleksandrova
najeeneši cesta št. 12.

Tov. Vrečko se ne strinja s stališčem poverjenišva do Pedagoške centrale, češ, da centrala nima nič skupnega s poverjeništvom, ker je samostojna edinica, ker dela to mnenje vtis omalovaževanja te ustanove ter poudarja, da je ta institucija velevažen činitelj za samoizobrazbo učiteljstva in vsaj tako pomemben kakor pevski zbor.

Nadalje graja indolentnost nekaterih članov in društev, ki izkazujejo ogromne zaostanke v plačevanju članarine, in vprašuje, kdaj bodo ta društva te zneske plačala. Smatra ta postopek za skrajno nekoligialnost in mora biti temu enkrat konec.

Zato stavi sledeči predlog: Pozivamo poverjenišvo, da nemudoma, najkasneje pa do 1. septembra, t. j. do pričetka prihodnjega poslovnega leta izterja z vsemi dani mi sredstvi vse dožne zaostanke. V negativnem slučaju naj društvo od določenega časa dalje zadrži vse prispevke, določene za poverjenišvo, v blagajni. — Isto naj velja za društvo. Do konca junija se morajo poravnati vsi dolгови, inace se naj dolžnika kot člana črta. Oba predloga se sprejmeta soglasno.

Glede Mladinske Maticе in »Našega roda« se članstvo strinja s predlogom, ki ga z ozirom na združitev obeh predlaga tov. Mazi v 36. številki »Učit. Tovariša«.

Samoizobraževalna akcija. Na dopis poverjenišva glede dekliških krožkov se ugotavlja, da deluje v tekočem šolskem letu samo eden dekliški krožek, in sicer v Plešivcu z 9 članicami. Vodi ga tovarišica Stoparjeva, šolska upraviteljica istotam.

Slučajnosti: Posebnih predlogov ni. Prihodnje zborovanje bo 5. junija v Velenju.

Franjo Rejec, Mlinšek Fran, t. č. podpreds. t. č. tajnik.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SREŽ ZA MARIBOR DESNI IN LEVI BREG je imelo svoje četrto zborovanje dne 8. marca 1930. v Mariboru. Od 131 članov je bilo navzočih 91, t. j. 70%. Vseh šol je 35, štiri niso bile zastopane.

I. Tovariš predsednik Mirko Vauda je uvodoma priskrbel pozdravil vse navzoče, posebno novo pristopivše člane: Alfonza Zeilhoferja iz Limbuša, Franca Kašperja iz Dobrove, Nado Bobičevo iz Ruš in Ivana Hlebca od Sv. Križa. Želi jim, da se v našem društvu čim najbolje počutijo. Istotako pozdravlja g. prvega državnega pravdnika dr. Jančiča, ki se je odzval povabilu ter prišel predavati o mladinskem šolstvu.

II. Zapisnik zadnje seje je bil sprejet. Dopisi so bili prečitani in se je sklenilo sledeče:

1. Pevskemu zboru nakažemo znesek 200 Din.

2. S predlogom novomeškega društva, da naj bi se plačevali delegati za skupščine iz skupne blagajne poverjenišva se ne strinjamo.

3. Delegati naj zastopajo projekt pravil pov. UJU Ljubljana. Uduženje naj tvorijo 9 sekcij, ki bi se krile s teritorijem babinov.

4. Obširneje je bil obravnavan dopis o sporu med poverjeništvom in uredniškim odborom zaradi odklonitve objave gotovih člankov v »Popotniku«. Zadeva je bila obravnavana strogo le kot dopis poverjenišva, čijega korak je v celi zadevi članstvo enoglasno, brez vsakih izpadov na osebnosti ali kake ideologije odobravalo, kajti ne moremo pustiti, da se po naših pedagoških listih blati naš lastni stan.

5. Tovariš predsednik opozarja na nabitranje članov za Mladinsko Matico in »Naš rod«.

6. Sprejet je bil naslednji predlog tov. Šijanec: »Po preteku dolge vrste let se je pristopilo k reviziji uradnega zakona naše države, ki bo obenem po možnosti izenačila službene pogoje, položaj in prejemke vseh uradnikov, torej tudi osnovnošolskega učiteljstva.

Izkazalo se je, da vodita akcijo za izboljšanje našega materialnega stanja za vse učiteljstvo v državi tovariša poverjenik Andrej Skulj in urednik Ivan Dimnik. Kdor je pazno prečital zadnje številke »Učit. Tovariša«, se je prepričal, da sta se oba tovariša temeljito poglobila in vsestransko proučila to za nas velevažno vprašanje.

Učiteljstvo, udruženo v učiteljskem društvu Maribor, desni in levi breg, se njima za njun trud prav priskrbelo zahvaljuje, želeč, da bi vsa akcija vztrajno in dobro izvedla do uspešnega konca.

III. Sledilo je zanimivo predavanje prvega državnega pravdnika g. dr. Jančiča o novem kazenskem zakonu, v kolikor se naša na sodstvo maloletnikov. G. predavatelj nas je seznanil z novimi določbami zakona in vrtilinami, ki jih isti ima v novi razdelitvi starostnih mej — mlajši in starejši maloletniki — pri kazenskem postopanju, v novem načinu kaznovanja za težja, lažja dejanja in prestopke — potom ukora, odpusta na poskušnjo, ali oddaje v zavod za vzgajanje. Učiteljstvo naj po svojih močeh sodeluje pri izvrševanju tega dela zakona, ki sloni v glavnem na pedagoški osnovi.

IV. Za prihodnje zletno zborovanje se je glasovalo deloma za maj, deloma za junij. Ker pa bomo zborovali skupno z lenarskim društvom, bo isto 14. junija t. l. v Šmarjeti ob Pesnici.

Vauda Mirko, preds. Ivan Šeško, t. č. tajnik.

OBLACILNICA ZA SLOVENIJO LJUBLJANA, Miklošičeva cesta 7

prilagočeno svojo bogato zalogo manufakturnega blaga prvovrstnih čeških, nemških in angleških tovarn. Državni nemščenci dajo blago tudi na obroke proti predložitvi legitimacij

+ ŠMARSKO - ROGASKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo skupno zborovanje z učiteljskim društvom UJU Gaj za Krapino in Zlatar 3. maja 1930. v Krapini. Bil je to lep učiteljski praznik. Naše članstvo je veselega obraza in z radostnim srcem vstopalo na postajah rogaške železnice, da si ogleda novozgrajeno progo proti Krapini, da pohiti med bratske hrvatske tovariše. Na krapinski postaji nas je iznenadil lep sprejem. Pozdravu predsednika ondote nega učiteljskega društva tov. Bakliže se je zahvalil naš predsednik tov. Verk in po udarjal, da danes nadaljujemo ono delo, ki ga je pred 100 leti započel ilirski pokret, na čelu mu dr. Ljudevit Gaj za ujedinjenje jugoslovenskega naroda in jezika.

V moderni zgradbi krapinske šole se nas je zbralo skupno 80 udeležencev. Bratsko dobrodošlico je izpregovoril predsednik tamošnjega sreskega učiteljskega društva, nakar je zastopnik poverjenišva Zagreb tov. Pestiček iskreno pozdravil zbrano slovensko-hrvatsko učiteljstvo, omenjal borbo Ljudevita Gaja in drugih ilircev ter vabil članstvo, naj čuva in neti slogu in edinstvo v mladih jugoslovenskih srcih. — Za zapisničarja sta bila imenovana tov. Stefančiosa in tov. Vrhovnik.

Soglasno se je sklenilo, da se odpošljejo vdanostne brzojavke Nj. Vel. Kralju, predsedniku ministrskega sveta, prosvetnemu ministru in pozdrav predsedniku UJU Vladi Petroviću.

Ker je bratsko hrvatsko društvo pričelo s svojim zborovanjem že ob 8. uri, so oni že predelali prve 4 točke svojega dnevnega reda, nato je sledila 6 točka referat tov. El. Kukovec: »Delovni program podeželske učiteljice«. Tov. Kukovec je uvodoma izrazil veselje vsega članstva, da se je izvršilo skupno zborovanje s hrvatskim učiteljstvom. Živo je naslikala težavno trnjevo pot mlade učiteljice, ki jo zanese usoda na oddaljeno šolo v gorsko vas. Nekaterim se lažje posreči uživati se v podeželske razmere, drugim težje in zato skušajo ob sobotah odleteti in se ob ponedeljskih zopet vrniti v »nesrečni kraj«. Predavateljica toplo priporoča študij kmetske mentalitete in ustanavljanje dekliških krožkov. Sicer pa učitelj mnogo lažje pride med narod nego mlada učiteljica. Predsednik tov. Bakliže se je predavateljici iskreno zahvalil in sporočil, da se bo event. debata o referatu vršila pri prihodnjem zborovanju šmarsko-rogaškega društva.

Nato je tov. Vrhovnik Alojzij predaval o »Reorganizaciji pravil UJU«. Poudarjal je, da mora biti organizacija in pravila takšna, da se bo zadovoljevalo vse članstvo ter govoril: 1. o formi organizacije, 2. o načinu volitve članov uprave. Društva naj določijo in pooblaste delegate, da bo glavna skupščina odločila, ali se naj uprava centralizira, ali bo po banovinah ali sekcijah. Imovina naj ostane v onem okrožju, kjer se je pobirala. Resolucije so bile sprejete soglasno od članstva obeh društev. Predsednik tov. Verk se je zahvalil predavatelju za njegov trud.

Nato je sledil referat tov. Tomo Kurbusa o pouku v kmetsko-nadaljevalni šoli. Star praktik, ki se že vse življenje živo udeležuje na tem polju, je podal mnogo zanimivega in uporabnega v novi panogi vzgoje kmetske mladine in bil deležen živahnega odobravanja. — Po končanem zborovanju je odšlo vse učiteljstvo korporativno pred spomenik dr. Ljudevitu Gaja sredi krapinskega mesta, kjer je po nagovoru predsednika tov. Verka položilo slovensko učiteljstvo šopek svežih cvetic. Ogledali smo si nato zgodovinske zanimivosti mesta Krapine, ki nam jih je nadvse ljubeznivo obrazložil sivolasi mestni načelnik g. Sluga. Nato nas je popeljal k jamam, kjer so našli krapinskega pračloveka. Na skupnem banketu je svirala godba in menjale so se iskrene napitnice funkcionarjev učiteljskih društev, župana g. Sluge, voditelja šolske poliklinike dr. Cirkvenaca, predsednika šolskega odbora dr. Barbota, učiteljev izven UJU in drugih.

Prihodnje zborovanje bo v sredo dne 4. junija v Rogški Slatini.

Verk Miloš, preds. Tone Stefančiosa, tajnik.

+ PTUJSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 12. maja v Ptuj.

Ob 10. uri je otvoril tov. predsednik izredni občni zbor, razložil navzočim zakaj je treba članom letos plačati 11. obrok članarine, nakar je zbor na predlog tov. Kerberja soglasno sklenil, da se plača še julijski obrok članarine.

V debato so posegali tov. Sel, Čokl, Kerber, Jančič, ki je mnenja, da je plačevanje članarine po mesečnih obrokih najprikladnejše za članske žepe in za poslovanje blagajničarke, ter tov. Predan, ki je predlagal, da naj si zbor osvoji predlog tov. Čokla, da društvo štedi pri delegatih, kar se je soglasno sprejelo.

Nato je bil voljen tov. Šterk za delegata za državno skupščino, njegov namestnik je pa tov. Jančič.

Ker je bil s tem dneveni red izrednega občnega zbora izčrpan, zaključil tov. predsednik izredni občni zbor ter otvoril zborovanje z dobrodošlico tovarišici Kafol.

Sledi poročilo o situaciji v organizaciji. V poldruhu uro trajajočem govoru oriše tovariš predsednik vse delo organizacije za osnovnošolski zakon, za pravilnik, ki se pravkar redigira v Beogradu, za izboljšanje gmotnega stanja učiteljstva; poroča o avdi-jenah deputacije, ki se je mudila v Beogradu Veliki teden, ter poudarja, da je ljubljansko poverjenišvo agilno poseglo v vse delo.

Poroča o žalostnih dogodkih, ki so se Veliki teden vršili v kraju blizu Ptuja, pri katerih je bil v življenjski nevarnosti del tamošnjega učiteljstva.

Nazadnje poda še poročilo o seji širjega sosveta, ter konča z apelom na navzoče, da se krepko oprime organizacije ter poziva zlasti mlajše učiteljstvo, da stopi s smotnim delom na plan.

V debati, ki se je razvila po poročilu, so tovariši in tovarišice: Jančič, Smodič, Pahor, Rudolf, Rusjan, Šestan, obravnavali vprašanje stanarine, ki je sedaj postalo aktualno. Mnogo tovarišev in tovarišic bo ostalo brez po zakonu predpisanih stanarin. Stanovanja pa, ki se učiteljstvu nudijo mesto stanarine, pa ne odgovarjajo v največjih slučajih najprimitivnejšim zahtevam civiliziranega človeka.

Nadalje se sklne na predlog tov. Jančiča in tovarišice Kanceler, da se sestanejo upravitelji redno zaradi enotnega postopanja v vseh vprašanih tičočih se šole in učiteljstva. Sestanki bodo po nedeljah.

Tov. Dabanak je predaval o temi: »Z razsipanjem se človeške sile moré, s štednjo se uničujejo«.

Referat je bil aktualen in misli o njem izražene globoke. V prvem delu je dokazoval, da so razmere, kakršne vladajo danes v človeški družbi, nastale, ker je izobrazba srca zaostala za izobrazbo duha. V svojih izjavanjih se sklicuje na pisatelje in znanstvenike svetovnega slovesa.

Naslednja poglavja obravnavajo razmerje otroka do doma, otroka v življenju. Dotakne se politike, šole in inteligence, vrzeli, ki je med narodom in inteligenco, ter Mesija, ki ga narod pričakuje.

Žel je za svoja izvajanja odkritosrčno priznanje.

Člani so imeli že v drugič priliko slišati vsestransko izobrazbo izdela referat, ki sta ga podala tovariši in tovarišice iz mlajših vrst. Zato mlade tovarišice in tovariši še mnogokrat na plan!

Debata je bila kratka. Oglasili so se tov. Jarc, Jančič, Šestan, ki je v svojih izjavanjih poudarjal, naj bo šola učilnica in vzgojevalnica obenem.

Po predavanju je tov. Hasl nastopil s svojim meščansko-šolskim zborom, ki je odpel vrsto pesmi precizno in lepo ter pokazal, kake sadove rodi smotno delo učitelja.

Slučajnosti. Odbor društva bo sklical sejo, kateri bodo prisostvovali tudi delegati za skupščine.

Nadalje se govori o Jugoslov. Matici, nabavljajnih zadruhar, razstavi UJU v Beogradu, o Učiteljski tiskarni, o Učiteljski gospodarski poslovalnici ter o Učiteljski samopomoči in o samopomoči za deco. Tovariš predsednik omeni tudi »Naš rod« in Mladinsko Matico.

Na zborovanju je bilo od 151 vpisanih članov navzočih 92, t. j. 60-93%. V okraju je 165 učiteljic in učiteljev.

D. Šestan, t. č. preds. Konkler V., t. č. tajnica.

+ KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 5. aprila 1930. ob 10. uri pri Sv. Petru pod Sv. gorami.

Statistika: Učiteljstva v okraju je 48, članjenih 33, navzočih 20, t. j. 60-6%.

Tov. predsednik otvori zborovanje, pozdravi navzoče in konstatira kljub temu, da je zborovanje na periferiji okraja še prav lepo udeležbo. A vedno eni in isti. Živimo v časih, ko se organizira vse; a mnogi tovariši v našem okraju še ne čutijo te potrebe. Imamo celo dve šoli, kjer ni noben tovariš organiziran.

ad 1. Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in odobri.

ad 2. Prečitajo se došli dopisi.

ad 3. Sledilo je zanimivo predavanje tov. Hernausa »O sodnopravnih odnosih«. Tov. predsednik se mu kot najdelavnejšemu tovarišu najiskrenejše zahvali za res uspešno predavanje.

ad 4. Tov. blagajnik predlaga in prosi, naj že vendar enkrat plačajo članarino. Posebno opozarja zamudnike še iz prejšnjih let. Če ti ne poravnajo do 15. aprila t. l., se jih izterja sodnim putem. Predlog soglasno sprejet.

Sledil je razgovor o uradni okrajni učiteljski konferenci, v katerem se je poudarjalo, da so za marsikaterega učitelja zvezane z velikimi denarnimi žrtvami.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca junija na Bučah.

Albert Čok, Marija Strašekova, t. č. preds. t. č. tajnica.

+ POROČILO O ZBOROVANJU UČITELJSKEGA DRUŠTVA ZA BREŽIŠKO-SEVNIŠKI OKRAJ, ki se je vršilo dne 10. maja t. l. na Senovem.

Od 101 vpisanega člana navzočih 45 (slabo vreme).

Tov. predsednik pozdravlja vse navzoče, posebno pa še tov. Kobala kot zastopnika poverjenišva. Tov. Kobal prinaša pozdrave pov. tov. Skulja in omenja z ozirom na prečitani zapisnik važnost Učit. domov. Priporoča pristop k enemu ali drugemu ter večjo vno učiteljstva za svoje ustanove. — Na predlog tov. Gajška in Vadalna izvolijo navzoči člani zbiratelja tov. Gajška, ki bo nabiral člane za ljubljanski Učit. dom, ker je ljubljana center za Posavje.

Nadalje omeni tov. Kobal tudi pomen gospodarskega odseka v posameznih društvih in zborovalci izvolijo v tričlanski gospodarski odsek tov. Vadalna, Gajška in Mavrinovo. — Tov. Vadaln še predlaga, naj bi imela vsaka šola poverjenika, ki bi skrbel za prirejanje iger itd.

Prava Kolinska cikorija

Med čitanjem dopisov prosi navzoče članstvo tov. Kobala za tozadevno pojasnilo. Razvije se pogovor o nabavljajni zadruzi in njenih odtegljajih, ki razjasni naše stališče napram njej. Član nabavljajne zadruge more biti le oni, ki je podpisal pristopnico.

Tov. Kobal poudarja pomen Učit. gospodarske poslovalnice, oriše njeno delo ter poziva učiteljstvo, da radevolje pristopa k tej koristni ustanovi.

Delegatom za pokrajinsko skupščino sta izvoljena tov. Gajšek in Peterlin, namestnikom pa tov. Brenkova in Avščeva. Delegat je za državno skupščino: tov. Vadaln in Knapič; namestnika tov. Ivanuš in Bonča.

Po izvolitvi delegatov poda tov. Kobal obširno situacijsko poročilo, kateremu slede vsi navzoči z velikim zanimanjem. Navzoči člani so se uverili, da je poverjenišvo storilo vse, kar je v njegovi moči, da se izboljša materialno stanje učiteljstva ter izrečejo na predlog tov. Ferluge poverjeništvu soglasno popolno zaupanje.

Tov. Kobal se v imenu poverjenišva zahvaljuje za zaupnico in zagotavlja navzočim, da je vse, kar je povedal, gola in čista resnica.

Tov. Gajšek omeni še, da bi posamezna društva zaznala že popreje za razne predloge na pokrajinski skupščini, da se zamore na prihodnjem zborovanju o tem sklepati in debatirati.

Tov. predsednik se zahvali tov. Kobalu za zanimivo poročilo in zaključil zborovanje. Jakopec Fr., t. č. preds. Straus M., t. č. tajnica.

+ UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ je napravilo 17. maja 1930.

pešizlet na Krko, kjer se je imelo vršiti zborovanje. Ob prijazni Krki se je sestalo učiteljstvo kočevskega sreza s tovariši s Krke in Polja-Muljava. Po pozdravnih nagovorih je tov. predsednik kratko poročal o seji širjega sosveta v Mariboru z dne 26. aprila 1930. Zaradi premale udeležbe članstva (16%) je bil s tem ofcielni del zborovanja končan. Razvila se je prav tovariška zabava. Po kosilu je obiskalo članstvo Jurčičev dom in zgodovinsko cerkvico na Muljavi. V najljepši vzajemnosti in priskrbenosti so se vrnili čez Stično in Grosuplje.

H. Kmet, t. č. preds. Čokova, t. č. tajnica.

Nove knjige.

—k Anton Kosi: »Otroška modrost«. I. zvezek. Središče ob Dravi, 1930. Cena 6 Din. — Na knjižni polici mi leži nova Kosijsva knjižica: »Otroška modrost«. V imenovan knjižici je zbranih dokaj posrečenih (žal ne vseh) šaljivih zgodbic in razgovorov iz otroškega življenja. Nekatere si je avtor sproti zabeleževal v šoli sredi občevanja z mladino, druge pa je posnel iz raznih časopisov. Pisatelj je imel skromen namen: podati v šaljivi obliki nekaj odtokov in bežnih črtic otroškega mišljenja in doživljanja v šoli in doma. Posebnih strokovnih ciljev avtor ni zasledoval, zato knjižica ne bo v pomoč znanstveniku, pač pa jo bodo radi čitali starši doma in pa mladina sama. Duhovitejše in pa posrečene anekdote si bo čitatelj vtisnil v spomin, zlasti šolska mladina, ki ljubi humor. Tudi učitelj bo našel v teh šaljivih zgodbicah kako zrnec k razumevanju otroka v različni starostni dobi. Celo lanski »Popotnik« je objavljaj pod črtami podobne smešnice v podučne svrhe. Pred dvema letoma je priredil avtor podobno, toda obsejnejšo zbirko takih smešno-modrih črtic pod naslovom »Iz otroških ust« kot 25 zvezek Cirilove knjižnice. Posebno strokovno vrednost bi znal imeti bodoči izbor najboljših smešnic, ki so že bile in bodo menda še objavljene v nadaljnjih Kosijskih zvezkih in ki leže še raztrošene po raznih družinskih revijah in listih. —Až.—

—k Fran Škof: »Naša hrana. Mariborska gostilničarska zadruga je izdala lično brošuro »Naša hrana« izpod peresa g. Frana Škofa, vodje gostilničarske nadaljevalne šole v Mariboru. Brošura je pisana za najširše sloje in vsebuje v prvem delu zelo poljudno in zanimivo razlago k čitanju in uporabi tabel najvažnejših živil in poživil. Tu se poučijo o veliki važnosti hrane za ohranitev zdravja, primerne teže telesa, tudi »moderne linije«, o velikem pomenu raznih soli, vitaminov itd. V tabelah najdeš vsa najvažnejša živila in poživila, 170 po številu, njih sestavo z ozirom na vsebino vode, beljakovin, tolščje, ogljikovih hidratov, t. j. sladkorja, celuloze; dalje so v tabelah izražene končne vrednosti rudninskih snovi, ki so lugastega ali kislinskega značaja, kalorije in vitamini, ki igrajo odločilno vlogo v današnji smotni prehrani. Tretji del knjižice je namenjen onim, ki se hočejo seznaniti tudi s kemično sestavo živil in poživil. Vrsta znanstvene panoge, kateri pripada brošura, je še zelo skromno zastopana v naši jugoslovenski literaturi, zato nam je vsem tem bolj dobro došla. Komad stane v podrobni prodaji samo 10 Din. Glavno za

logo ima veletrgovina Vilko Weigl v Mariboru, dobi se pa tudi pri mariborski gostilničarski zadruzi.

—k Starejša kranjska mesta in meščanstvo. Inavgurarna disertacija. Spisal Fran Zwitter. Izdala Leonova družba. V komisijiški zalogi »Nove založbe«. — V Ljubljani 1929, Strani 78. Cena 28 Din, po pošti 29:50 Din. Pisatelj je predložil to disertacijo filozofski fakulteti v Ljubljani za dosego doktorske časti in fakultetni svet jo je 26. aprila 1929 sprejel. Pisatelj najprej poroča o virih za starejšo zgodovino kranjskih mest (kostanjeviško-novomeško mestno pravo; privile-

gijske knjige in mestni arhivi; ustno običajno pravo v sodstvu; viri urbarjalnega značaja). Nato slede tri poglavja: 1. Postanek mest in meščanstva (str. 7.—26.). 2. Mestni gospod in razvoj mestne avtonomije; imunitete in svobodne hiše (str. 27.—47.). 3. Gospodarski položaj mest (str. 48.—67.). V prilogah (str. 68.—76.) je publiciranih 11 doslej še ne objavljenih listin. — Mladi historik se s svojo marljivo študijo, v kateri osvetljuje postanek naših mest in pravne, socialne in gospodarske razmere v njih v srednjem veku in na začetku novega, zelo ugodno uvaja v javnost.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 60 par, Najmanjši znesek Din 5.—.

Šolskim vodstvom se priporoča restavracija »Soča« v Ljubljani, Sv. Petra cesta 3, kjer dobi šolska mladina za majniške izlete kosilo po 6 Din. Javiti z dopisnico.

Ob času velesoja v paviljonu Vidmar na veseličnem prostoru.

FOTO-APARATE kupite najbolje pri Fr. P. ZAJEC, optik Ljubljana, Stari trg 9.

Posečajte hotel Mariborski dvor, Andrej Oset — kopalnice, klubove sobe, prenočišča, garaže.

18 Din likanje moške, damske obleke. Gg. čitateljicam in čitateljem se za likanje, čiščenje, popraviljanje tudi obračanja gasderobe priporoča: Wallet Express, Ljubljana Stari trg 19.

Olje proti prahu, pisalna kreda, morske gobe, slikarske potrebščine nabavite ugodno pri firmi

CENTRALA V LJUBLJANI

MEDIČ-ZANKL

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKOV IN BARV

LASTNIK FRANJO MEDIC

Domači proizvodi: Laneno olje, firnež, od najbolj preprostitih do najfinejših lakov, emajlno-lakastih in oljnatih barv vseh vrst in nijanc. Kemično čiste, prstene in olepšane suhe barve, steklarski klej, čopiče itd.

TOVARNE LJUBLJANA — MEDVODE — DOMŽALE. PODRUŽNICE IN SKLADIŠČA V MARIBORU IN NOVEM SADU

SPOMLADANSKI KRI ČISTILNI ČAJ je sestavljen iz najkoristnejših rastlin po originalnem receptu župnika Kneippa. Čisti in prenavlja kri ter pospeši prebavo. **Lekarna Mr. M. LEVSTEK V LJUBLJANI** Resljeva cesta 1, pri Zmajskem mostu. Poštne pošiljatve obratno.

Telefonska šte. 2412

Štev. pošt. hran. 11.165

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

R. Z. Z. O. Z.

MIKLOŠIČEVA CESTA ŠT. 7

v lastni palači, dovoljuje pod ugodnimi pogoji vsakovrstne kredite in posojila državnim uslužbencem proti poroštvu, zaznambi na prejeme, zastavi življenskih polic in vrednostnih listin ter vključbi na posestva. Odplačilo v mesečnih obrokih. Uradne ure od 8. do 12.

Primerna ter koristna darila so samo

Gritzner in Adler

šivalni stroj in kolo ter pisalni stroj URANIA. Najboljši material in lepa oprema samo pri

JOSIP PETELINC, LJUBLJANA

Telefon 2913

blizu Prešernovega spomenika.

Telefon 2913

Za šolo in učiteljstvo poseben popust.

Gostilna s senčnatim vrtom in kolonialna trgovina

T. MENCINGER

LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA 43.

MANUFAKTURNA IN KONFEKCIJSKA TRGOVINA

VELIKA ZALOGA USNjenih SUKENJ

IVAN MASTNAK

CELJE, KRALJA PETRA CESTA 15.

Fine moške suknene obleke že za 340 Din

Lepo suknene deške obleke že za 135 Din

Najnovejši modeli.

Oglejte si igrače in otroške vozičke, triciklje, holenderje, male automobile, šivalne stroje, najnovejša dvokolesa, pnevmatiko itd. Velika izbira. Prodaja na obroke. Ceniki franko. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovskata 4.a ce

OBLEKE, PERILO, POVRŠNIKE, KLOBUKE, ČEVLJE, NOGAVICE, KRAVATE itd.

nudi ugodno v veliki izbiri

KONFEKCIJSKA MODNA TRGOVINA

JAKOB LAH

MARIBOR

GLAVNI TRG 2.

Ugodnost!

Damske galoše . . . 70 Din
Moške galoše . . . 75 Din
Damski snežni čevlji 100 Din
Moški snežni čevlji . 110 Din

ANTON KRISPER, Ljubljana

Mestni trg 26 * Stritarjeva ulica 3

L. MIKUŠ

LJUBLJANA

MESTNI TRG št. 15

DEŽNIKI

Na malo. Na veliko.

Ustanovljeno leta 1839.

Telefon šte. 2.282.

Kdor oglašuje ta napreduje!

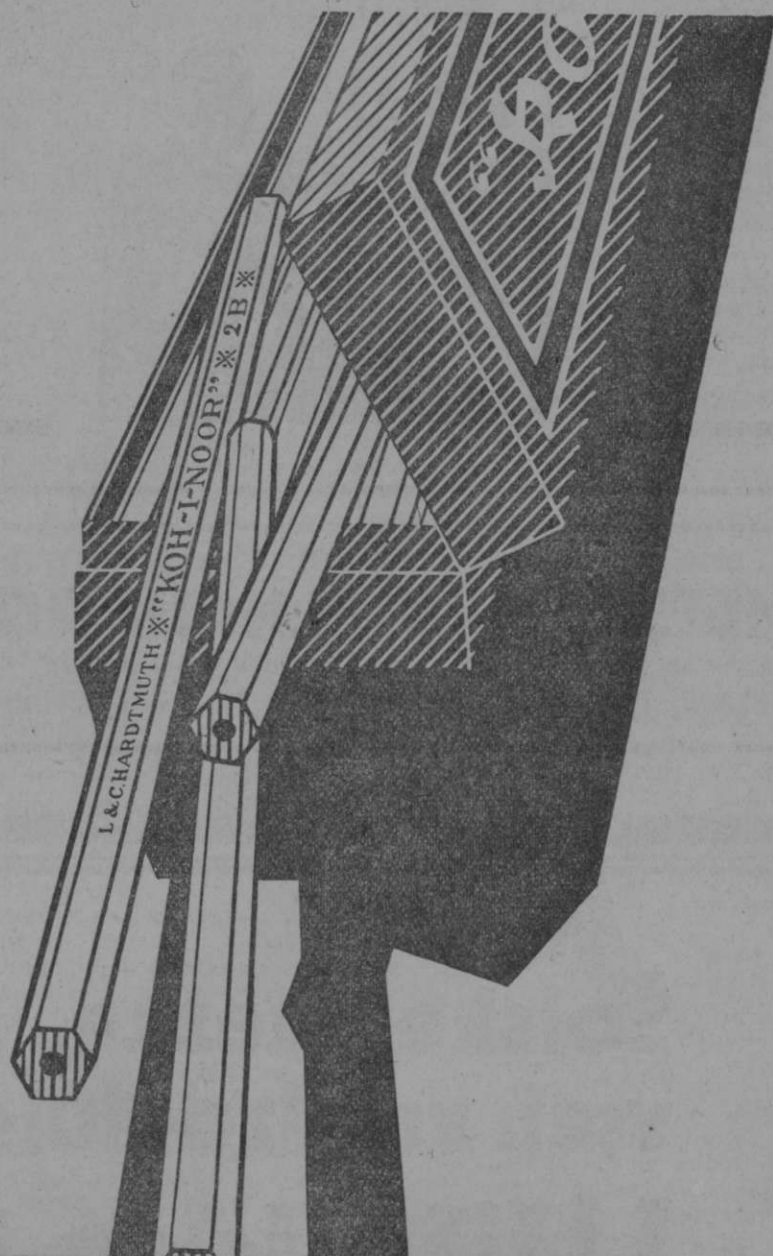
RESTAVRACIJA

NOVI SVET

LJUBLJANA

GOSPOSVETSKA CESTA 14

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

L & C. HARDTMUTH KOH-I-NOOR

FABIANI & JURJOVEC

LJUBLJANA * STRITARJEVA ULICA 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjala in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. Velike preproge v plišu in linolej. Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah

Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste

Daje tudi na obroke / Postrežba točna in solidna

ŠIVALNI STROJI

izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tvornice. 15 letna garancija. Vezanje se poučuje pri nakupu brezplačno. **PISALNI STROJI „ADLER“** Kolesa iz prvih tvornic, Dürkopp, Styria, Nero, Kayser. — **Pletilni stroji** vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke učiteljem izjemoma s 5 % popustom; pri takojšnjem plačilu pa s 5 % popustom normalne cene. Ceniki franco in zastonj.

IVAN JAX IN SIN LJUBLJANA
Gospodstva cesta št. 2.

FOTO APARATE

in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova
Ljubljana, Židovska ulica 1
in drogerija Wolfram, nasled.
M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

Vaše potrebščine krijete
najceneje v manufakturni
trgovini

„PRI SOLNCU“

Glavni trg 9

Prodaja tudi na obroke!
Za obilen obisk
se priporoča

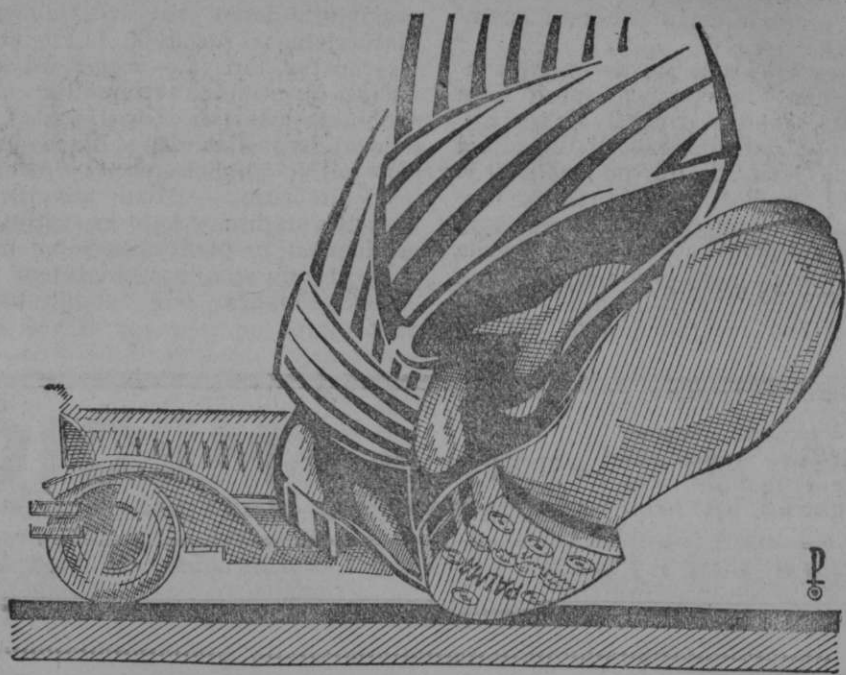
ALOJZ DROFENIK

Avzug Agnola

Zaloga stekla, porcelana,
kamenine, zrcal in šip.
Kompletne opreme za re-
stavracije, hotele, gostilne,
kavarne in bare ter za
splošno gospodinjstvo.

Luksuzni predmeti.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 10.
Telefon 2478.

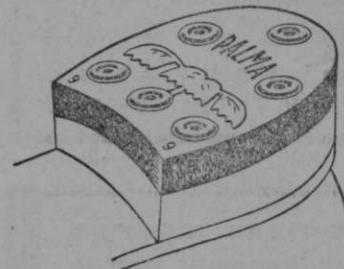

Kar je za

AUTOMOBIL IN DVOKOLO GUMI OBROČ
to je za

pešca PALMA-peta

Tu kot tam obvaruje elastični kaučuk vsak udarec s peto,
s čimer varuje telo in živce ter nas očuva prenapetega utru-
jenja. Čevlji s PALMA-petami ohranijo dolgo časa svojo obliko.

Takoj naj javilo

svoje točne naslove one osebe, ki bi se hotele od nas naučiti lepo, čisto in lahko bišno obrt in si s tem pre-
skrbeti stalen in dobičkanosni postranski zaslužek. Javijo
naj se samo oni, ki razpolagajo z najmanj 3650 Din, da
si morejo nabaviti potreben stroj. Pouk je brezplačen,
zaslužek do 10 dinarjev na uro. Material za delo dajemo
mi. Poleg privatnih naročnikov more vsakdo stalno delati
za našo tvrdko, ker prevzemamo tudi mi vsak čas za
gotov denar vsako količino izdelanega blaga, kar tudi
pismeno jamčimo. Za odgovor naj se priloži znamko.

GRAUERT. TOVARNA STROJEV D. D.
Generalno zastopstvo in skladišče,
OSIJEK L., Krežmina ulica št. 13.

NE POZABITE,

da Vas obleče za vsako priliko po najnižji
ceni in najmoderneje priznana domača tvrdka

DRAGO SCHWAB

LJUBLJANA, DVORNI TRG ŠT. 3

Specijelno angleški in češki kamgarni,
ševjoti itd. (tudi na metre) v najmoder-
nejših vzorcih, perilo ter razni drugi mo-
dni in sportni predmeti, dežni plašči itd.

KARO
Industrija čevljev

Samo dobre
kvalitete!
za promenado
za cesto
za močno rabo
za turistik
za lov
za smučanje.

MARIBOR
Koroška cesta 19.

Cenjeno
učiteljstvo
uživa še
vedno že
znane
plačilne
ugodnosti.
Zahtevajte cenik!

Oblačilnica „ILIRIJA“ vodi!

Da udeležimo željam naših strank,
smo ustanovili novi oddelček za

čevlje.

Poleg vseh oblačilnih artiklov boste
lahko dobili pri nas damske, moške
in otroške čevlje prvovrstnih kvalit

na obroke.

Oblačilnica „Ilirija“

LJUBLJANA, Mestni trg 17/I. Telefon 28-25.

DENAR NALOŽITE NAJBOLJE IN NAJVARNEJE PRI DOMAČEM ZAVODU

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Račun poštne hranilnice št. 14.257 reg. zadruga z neom. zav. Brzjavke: „Kmeti dom“. / Telefon 2847
V LJUBLJANI, TAVČARJEVA (SODNA) ULICA 1. ♦ ♦ PODRUŽNICI V KAMNIKU IN V MARIBORU

Vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje po 6% brez odpovedi, pri trimesečni
odpovedi po 7 1/2 %, brez odbitka davka na rente. — Stanje vlog okrog 30.000.000 Din.
Rezerve nad 500.000 Din. Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog. — Vložne
knjižice drugih zavodov sprejema kot gotovino brez prekinjenja obrestovanja.
POSOJILA daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in
vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tek. rač. pod najugodnejšimi pogoji.
Blagajniške ure: Ob delavnikih od 8 do 12 1/2 in od 3 do 4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8 do 12 1/2.

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist „Učiteljskega doma“ v Mariboru in „Učiteljskega doma“ v Ljubljani